

Nr 345

Av herr Eliasson i Sundborn m. fl., *angående utformningen av bostadsmiljön.*

(Lika lydande med motion nr 284 i Första kammaren)

Frågan om bostadens och bomiljöns utformning i det alltmer förändrade samhället måste tillmätas mycket stor betydelse. Ekonomiskt sett kan miljöutformningen i dagens bostadsproduktion bli avgörande för huruvida och i vilken grad en del av de bostäder som nu produceras kommer att efterfrågas på en framtida bostadsmarknad med balans mellan tillgång och efterfrågan. Sett ur en vid social synvinkel är givetvis bomiljöns utformning en mycket väsentlig faktor i fråga om människornas möjligheter till trivsel och anpassning i tillvaron.

Dessvärre måste det konstateras både att kunskapen om bomiljöns lämpligaste utformning i olika avseenden är starkt begränsad och att den kunskap och kunskap som finns på området inte satt tillräckliga spår efter sig inom bostadsproduktionen och samhällsplaneringen.

I fråga om bostädernas inre utrustning och utformning har avsevärda framsteg ägt rum under de senaste decennierna. Den yttre bomiljön har däremot inte uppmärksamrats i tillräcklig utsträckning. Det finns alltför många exempel på hård markexploatering, jättehushusbyggnad och koncentration, brist på friytor, lekplatser och grönområden, otillräcklig samordning av bebyggelse och trafik m. m. Allmänt sett är människornas reaktioner inför dylika företeelser inte tillräckligt vetenskapligt klarlagda.

Beträffande barn och barnfamiljer får det däremot anses klarlagt att en bebyggelse som den ovannämnda inte fyller berättigade krav i fråga om miljöutformning. Då barnens och barnfamiljernas behov och möjligheter måste tillmätas stor betydelse i förevarande sammanhang måste en sådan bebyggelse sägas förete betydande brister.

En orsak till att en otillfredsställande miljöutformning således förekommer i bostadsproduktionen synes vara att finansieringsreglerna delvis har en sådan utformning att en hård markexploatering uppåttas. Särskilt gäller detta i fråga om markens värdering vid bestämmande av belåningsvärdet. Dylika bestämmelser bör givetvis ändras snarast möjligt och finan-

sieringssystemet ges en sådan utformning som tillgodoser de berättigade kraven i fråga om bomiljön.

En annan brist i gällande finansieringsregler är att kostnader för inomhuslokaler för de boendes behov, t. ex. lokaler för hobby- och fritidsverksamhet, inte får inräknas i belåningsvärdet. Då dylika lokaler får anses ingå i en god bomiljö bör en ändring komma till stånd även i detta avseende.

Dessa angelägna frågor måste givetvis uppmärksammas vid det nu påbörjade utredningsarbetet rörande den framtida bostadspolitik. Då utredningens uppdrag är omfattande kan det dock ta avsevärd tid innan de ändringar träder i kraft, som utredningen kan komma att föranleda. Vi föreslår därför att man upptar frågan om en provisorisk ändring av berörda låneregler till prövning i avvaktan på utredningens slutliga resultat. Riksdagen bör i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla härom.

Såsom nämnts måste emellertid kunskapen på området rörande bomiljön anses otillräcklig. Både en ökad forskning och sammanställning av hittills framkomna forskningsresultat bör därför komma till stånd. En forskning avseende bomiljön måste med nödvändighet spänna över olika områden, byggnadsteknik, planteknik, trafikplanering, sociologi och socialpsykologi samt socialmedicin utgör exempel på sådana områden av betydelse. Även om forskningen således inte kan avgränsas till en bestämd forskningsgren synes det lämpligast att anknyta den till en bestämd forskningsinstans. Närmast till hands ligger statens råd för byggnadsforskning, vilket förvaltar och fördelar de medel som genom byggnadsforskningsavgifter och statliga anslag ställs till byggnadsforskningens förfogande. Det bör prövas om till rådet kan knytas en kommitté, som under rådet kan tjänstgöra som rådgivande instans beträffande bomiljöfrågorna. Kommittén bör vara sammansatt av företrädare för olika berörda vetenskapsgrenar. I dess uppgift bör ingå både att främja fortsatt forskning och att tillse att redan framkomna forskningsresultat bearbetas och sammanställas, så att de kan komma till praktisk tillämpning. Vi föreslår att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om närmare prövning av dessa forskningsspörsmål och om framläggande av det förslag som föranledes härav.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla

a) att frågorna rörande sådana ändringar i nu gällande låneregler för bostadsbyggandet att behovet av en bättre yttre miljöutformning i bostadsbebyggelsen tillgodoses och inomhusutrymmen för de boendes behov, t. ex. hobby- och fritidslokaler, kan inräknas i belåningsvärdet skyndsamt måtte prövas och att av prövningen föranlett förslag till provisoriska ändringar av lånereglerna snarast måtte föreläggas riksdagen, samt

b) att frågan rörande ökad bomiljöforskning, lämpligen knuten till statens råd för byggnadsforskning i enlighet med vad i motionen anförts, måtte prövas och härav föranlett förslag föreläggas riksdagen så snart ske kan.

Stockholm den 25 januari 1964

Lars Eliasson

I Sundborn

Johannes Antonsson

Karl Gust. H. Boo

Erik Grebäck